

[Finn Paulsen.]

skal sidde billigt. Det, man skal tilstræbe, er ikke en leje, gjort billig ved statsstøtte; det er en billig markedsleje, gjort billig ved fornuftige økonomiske foranstaltninger, ved almindelig, fornuftig økonomisk politik, først og fremmest opsparingspolitik.

Kan vi finde nogle former inden for boligområdet, hvor vi måske kunne stimulere opsparingen og derved fremkalde kapital? Det er bl. a. med henblik herpå, vi fra vor side har peget på muligheden for at gøre lejerne til ejer. Det ville også i andre henseender være en stor fordel. At gøre lejerne til ejer vil jo sige, at han på en helt anden måde end nu, hvor han sidder til en underpris, der er kunstigt frembragt, kommer til at medvirke til opsparing inden for boligområdet. Det kan gøres på forskellig måde. Det kan gøres på andelsbasis, det kan gøres på aktiebasis, det kan gøres — man har jo systemet helt gennemarbejdet i Tyskland; vi kan hente mønstret derfra — som lejlighedsejendom. Det kræver visse lovændringer, bl. a. i vor tinglysningslov, men vi kan hente systemet i Tyskland, hvor de har det stærkt gennemført. Det kan også indføres i den gamle boligmasse. Var det ikke en idé, om man i andelsboligselskaberne tog den tanke op at afhænde lejlighederne til den billige pris, som man er i stand til at afhænde dem til? Lejerne blev så lejlighedsejere; de skulle betale lejligheden, de måtte præstere en opsparing, og de ville dermed bidrage til at skabe mere kapital til boligselskaberne til iværksættelse af nyt byggeri. Jeg tror, der er særdeles god mulighed for at komme frem ad disse veje, hvis man vil tage dem op til alvorlig drøftelse.

Jeg tror yderligere, at dette spørgsmål om lejlighedsejendomme i den sidste form er overordentlig betydningsfuldt i andre henseender. Det sikrer altså lejerne en konjunkturfast opsparing, og det vil jo være med til at slette noget af skellet mellem ejere og lejere; der vil ikke blive de samme divergenser mellem grundejere og lejere som før, ikke de samme anledninger til uoverensstemmelser, når et meget stort antal af lejerne blev lejlighedsejere.

Må jeg endelig sige, at vi fæstede os i åbningstalen meget stærkt ved den højtærede statsministers bemærkning, som jeg citerede før, om huslejudligningen, og

det er da ganske naturligt, at vi under denne debat spørger den høje regering: hvad har man da gjort? Hvilke tanker har man dér? Vi er overordentlig villige til et samarbejde både på dette punkt og på de andre punkter, jeg har nævnt, og der er vel en fair chance for, at vi med det pres, vi har over os, skulle kunne komme til et resultat. Hvad har man gjort? Vi er fuldstændig klar over, at dette problem ikke er så ligetil; vi er fuldstændig klar over, at der er hensyn at tage til lejerne.

Den højtærede boligminister sagde i den forbindelse noget, som jeg studsede lidt ved. Jeg vil gerne trøste ministeren. Den højtærede boligminister spurgte, om nogen anden regering kan yde lejerne bedre beskyttelse end den nuværende regering. Jeg kan da trøste den højtærede minister med, at hvis der skulle komme en borgerlig regering, vil den også yde lejerne den beskyttelse, lejerne har krav på. Der er et klart hensyn at tage til lejerne. Der er ikke tale om, at vi med en huslejudligning som den, vi kunne tænke os, og som regeringen har lagt op til, vil prisgive lejerne.

Men der er også et hensyn at tage til grundejerne. Det kan jo ikke nytte noget at bestride det; de har været holdt nede. Så kan man anføre mange betragtninger om, at de har sparet noget her og sparet noget dér, men stort set må man erkende, at således som prispolitikken har været ført, er det i stort omfang gået ud over den gamle boligmasses vedligeholdelsestilstand, og det er da helt klart, at her må det være et rimeligt krav, at vi finder en løsning. Vi mener, at den skæve fordeling af boligmassen kan rettes, uden at man behøver at gå nogen for nær, og vi har da haft den tanke med denne debat, at der på den foranledning, som nu engang er givet, og som vi finder sagligt berettiget, kunne blive mulighed for, at vi — uanset forskellig politisk opfattelse — satte os ved forhandlingsbordet og nåede et resultat. Vi skylder befolkningen det, vi skylder os selv det, og lad os være uenige om meget, så er det alligevel ikke sådan, at jeg på forhånd vil dømme et sådant forsøg til at mislykkes. Jeg synes, den høje regering skulle følge sit i øvrigt udmærkede oplæg i åbningstalen op og tage imod de tanker, vi her har skitseret. Vi har andre tanker i visse væsentlige hen-